

2023/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Harcama ve Servet Üzerinden Alınan Vergiler
3 Aralık 2023 – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
[2] Cevap kağıdı üzerine, “not talep eden ifadeler” veya “cevap dışında herhangi bir şey” yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
[3] **Bu sınav 4 sorudan oluşmaktadır.**

SORULAR

Soru 1- a) 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamında, konaklama vergisine ilişkin yasal düzenlemeyi açıklayınız (**10 Puan**).

b) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanunu ve ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği kapsamında;

i- ÖTV uygulamasında “Kayıt ve Tescile Tabi Olan” ve “Kayıt ve Tescile Tabi Olmayan” taşıtlar konusunu açıklayınız (**10 Puan**).

ii- ÖTV uygulaması için yapılacak sınıflandırmaya esas olmak üzere “On ve Daha Fazla Oturma Yeri Olan Taşıtlar” konusunu açıklayınız (**5 Puan**).

Soru 2- a) Mükellef X, yüzde 18 oranında KDV’ye tabi tekstil ürünleri ticareti ile uğraşmakta olup, bağlı olduğu vergi dairesinden “İstisna İzin Belgesi” almış ve özel fatura ile satış yapma yetkisine sahip olmuştur. Mükellef X, 2020 yaz döneminde Türkiye’de bulunan Rusya uyruklu Bay A’ya 20.000 TL tutarında satış yapmış ve düzenlediği 30.06.2020 tarihli özel faturada KDV hesaplamamıştır. Bay A aldığı giyim eşyalarının 5.000 TL’lik kısmını Türkiye’de kullanmış ve götürmemiş, 15.000 TL’lik kısmını ise 02.10.2020 günü beraberinde götürmüş ve Türkiye’den ayrılmıştır. Kullandığı ürünleri beğenen Bay A, Türkiye’de iken Mükellef X ile 30.08.2020 günü görüşüp 80.000 TL’lik daha giyim eşyası almak istediğini belirtmiş ve bedelini ödemmiştir. Mükellef X, elinde bulunan 50.000 TL’lik malı aynı gün 30.08.2020 tarihli özel fatura ile yine KDV hesaplamadan kargoya vermiş, kargo şirketi gümrükteki işlemleri de yaparak malı üç gün içinde verilen adresse sevk etmiştir. Mükellef X, kalan 30.000 TL’lik malı ise daha sonra temin etmiş ve yine KDV hesaplamadan 15.10.2020 tarihli özel faturayı düzenleyerek aynı kargo şirketi ile göndermiştir. 3065 sayılı KDV Kanunu ve KDV Genel Uygulama Tebliği kapsamında;

i- 30.06.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın tamamen ya da kısmen KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).

ii- 30.08.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).

iii- 15.10.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).

b) KDV Genel Uygulama Tebliği kapsamında, “Türkiye’de İkamet Etmeyenlere KDV Hesaplanarak Yapılan Satışlarda (Yolcu Beraberi Eşya)” satıcının yükümlülükleri, istisnanın beyanı ve tevsiki ile iade sürecini açıklayınız (**10 Puan**).

Soru 3- Kozmetik ürünler imalatı ve ticareti ile uğraşan Mükellef Y İşletmesi, Kasım 2020 döneminde 1.250 litre Esans ve 9.600 litre Alkol kullanarak Kolonya ve Parfüm imal etmiş ve satmıştır. İmal edilen ürünlerin bünyesine giren Esans miktarı Kolonya ürünü için yüzde 3 ve Parfüm ürünü için yüzde 15 oranında olup, kalan miktar Alkol ve Su ilavesi ile tamamlanmaktadır. Ayrıca, imalat sürecinde kullanılan girdilerde fire de söz konusu olup, Esans kullanımında yüzde 4 oranında fire oluşmaktadır. Mükellef Y, Esans kullanımının tamamını Kolonya üretimi için yapmış gibi göstererek, tüm satışlarını Kolonya olarak kaydetmiş ve yüzde 18 KDV beyan etmiştir. Ancak, gerçek kolonya satışlarının bunun yarısı olduğu ve diğer yarısı yerine Parfüm üretilerek satıldığı tespit edilmiştir. Litre başına Kolonya satış fiyatı 100 TL, Parfüm satış fiyatı ise 625 TL'dir. ÖTV 4 Sayılı Liste uyarınca Kolonya ürünü ÖTV'ye tabi olmayıp, Parfüm ürünü yüzde 20 oranında ÖTV'ye tabidir.

- a) Mükellef Y İşletmesinin kaydettiği Kolonya satışlarını litre olarak hesaplayınız, yapılan tespite göre olması gereken Kolonya satışını yine litre olarak belirtiniz (**5 Puan**).
- b) Mükellef Y İşletmesinin olması gereken Parfüm satışlarını litre ve hasılât tutarı olarak hesaplayınız, varsa tarh edilmesi gereken ÖTV tutarını belirtiniz (**10 Puan**).
- c) Mükellef Y İşletmesinin Kolonya ve Parfüm satışlarına ilişkin olması gereken KDV tutarlarını (%18) hesaplayınız, varsa KDV matrah farkını ve buna ilişkin tarh edilmesi gereken KDV tutarını belirtiniz (**10 Puan**).

Soru 4- Aşağıdaki konuları, ilgili oldukları yasal düzenlemeler kapsamında açıklayınız.

- a) 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu kapsamında, "değerli kağıt" kavramını tanımlayarak değerli kağıtlara ilişkin yasal düzenlemeyi açıklayınız, Kanun'a ekli tabloda yer alan değerli kağıtlardan ana başlıklarını itibariyle 8 başlığı sayınız (**10 Puan**).
- b) 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu kapsamında, "sorumluluk (vergi ve cezada sorumluluk, özel sorumluluk)" konusunu açıklayınız (**10 Puan**).
- c) 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında "trafik harçları" konusunu açıklayınız, ilgili tarife cetveli uyarınca harca tabi belgeleri ana başlıklarını itibariyle sayınız (**5 Puan**).

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Soru 1- a) 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamında, konaklama vergisine ilişkin yasal düzenlemeyi açıklayınız (**10 Puan**).

b) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Kanunu ve ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği kapsamında;

i- ÖTV uygulamasında “Kayıt ve Tescile Tabi Olan” ve “Kayıt ve Tescile Tabi Olmayan” taşıtlar konusunu açıklayınız (**10 Puan**).

ii- ÖTV uygulaması için yapılacak sınıflandırmaya esas olmak üzere “On ve Daha Fazla Oturma Yeri Olan Taşıtlar” konusunu açıklayınız (**5 Puan**).

Cevap 1- a) Konaklama vergisi, 7194 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesiyle 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun 34 üncü maddesinde düzenlenmiş, 7338 sayılı Kanun'un 61inci maddesi ile de 01.01.2023 tarihinde uygulamaya girmiştir. Konaklama vergisinin konusu; otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafirhane, kamping, dağ evi, yayla evi gibi konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmeti ile bu hizmetle birlikte sunulan yeme, içme, eğlence, tesis kullanımı gibi diğer tüm hizmetlerdir. Geceleme hizmetinin sağlıklı yaşam tesisleri, eğlence merkezleri gibi tesislerin bünyesinde sunulması vergilendirmeye etki etmez. Konaklama vergisinin mükellefi, bu hizmetleri sunanlardır. Vergiyi doğuran olay, bu hizmetlerin sunulması ile meydana gelir. Konaklama vergisinin matrahı, verginin konusuna giren hizmetler karşılığında KDV hariç, her ne suretle olursa olsun alınan veya bu hizmetler için borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamıdır. Konaklama vergisinin oranı % 2'dir. Cumhurbaşkanı, bu oranı bir katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, bu sınırlar içinde farklı oranlar tespit etmeye yetkilidir. Konaklama vergisi, konaklama tesislerince düzenlenen fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilir. Bu vergiden herhangi bir ad altında indirim yapılamaz. Bu vergi, katma değer vergisi matrahına dahil edilmez. Aşağıda sayılan hizmetler konaklama vergisinden müstesnadır:

- Öğrenci yurtları, pansionları ve kamplarında öğrencilere verilen hizmetler.
- Karşılıklı olmak kaydıyla yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilcilikleri, konsoloslukları ve bunların diplomatik haklara sahip mensupları ile uluslararası anlaşmalar gereğince vergi muafiyeti tanınan uluslararası kuruluşlar ve mensuplarına verilen hizmetler.

Konaklama vergisinde vergilendirme dönemi, faaliyet gösterilen takvim yılının birer aylık dönemleridir. Her bir vergilendirme dönemine ait konaklama vergisi, vergilendirme dönemini takip eden ayın 26 ncı gününe kadar KDV yönünden bağlı olunan vergi dairesine (KDV mükellefi yoksa tesisin bulunduğu yer vergi dairesine) beyan edilir ve aynı süre içinde ödenir. Hazine ve Maliye Bakanlığı verginin ilişkin usul ve esasları belirler.

Cevap 1- b) **i-** ÖTV Kanunu'nun 1inci maddesi uyarınca, “kayıt ve tescile tabi olan” taşıtların ilk iktisabı, “kayıt ve tescile tabi olmayan” taşıtların ise ithalatı veya imal edenler tarafından teslimi ya da müzayedeye yoluyla satışı ÖTV'ye tabidir. Kanun'un 2 nci maddesine göre “kayıt ve tescil”, motorlu taşıtların trafik, belediye, liman ve sivil hava vasıtaları siciline işlenmesidir. II Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği açıklamalarına göre “kayıt ve tescile tabi olan” taşıtlar;

- Kara taşıtları için Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliğine göre trafik tescil kuruluşlarında,
- Deniz taşıtları için belediyeler veya liman başkanlıklarında,
- Hava taşıtları için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü,

kayıt ve tescil edilmesi zorunlu olan taşıtları kapsar. Deniz taşıtları bakımından, bağlama kütüğüne kaydı zorunlu olanlar da bu kapsamda değerlendirilir. "Kayıt ve tescile tabi olmayan" taşıtlar, bunların dışında kalanlardır. Kar üzerinde hareket etmeye yarayan taşıtlar, golf sahalarında insan taşımada kullanılan arabalar, Off Road (trafiğe çıkıştı yasaklı) ATV'ler ile tip onayından muaf yol süpürme araçları bu kapsamdadır. Ayrıca, "kayıt ve tescil" tanımına, Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından yapılan kayıt ve tescil işlemi dahil değildir. Dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) tarafından kayıt ve tescil edilen/edilecek taşıtlar, ÖTV uygulamasında "kayıt ve tescile tabi olmayanlar" kapsamında değerlendirilir. Bununla birlikte, TSK tarafından kayıt ve tescili yapılan taşıtların, daha sonra ilk iktisap kapsamında satışı veya devri genel hükümler çerçevesinde ÖTV'ye tabidir.

Cevap 1- b) ii- ÖTV uygulaması için yapılacak sınıflandırmaya esas olmak üzere II Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği açıklamalarına göre "On ve Daha Fazla Oturma Yeri Olan Taşıtlar" kapsamına "otobüs", "midibüs" ve "minibüs" girmektedir. Söz konusu taşıtlardan sürücü dahil taşıma kapasitesi 10 ila 15 kişi olanlar minibüs, 16 ila 25 kişi olanlar midibüs, 26 kişi ve üzerinde olanlar ise otobüs olarak değerlendirilir. Taşıma kapasitesi taşıtta fiilen mevcut koltuk sayısı olup, koltuk montajı için açık bağlantı tertibatı sayısı ve ayakta taşınabilecek yolcu sayısı, vergi oranı bakımından sınıflandırmada dikkate alınmaz. Bununla birlikte, taşıtin mevcut koltuk sayısının belirlenmesinde, tekerlekli sandalyelerin taşıt içerisinde koltuk olarak kullanılmasını sağlayacak şekildeki sabit tertibat ayrı koltuk olarak değerlendirilir.

Soru 2 Rusya uyruklu Bay A'ya özel fatura ile yapılan satışlar (KDV):

- i-** 30.06.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın tamamen ya da kısmen KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).
 - ii-** 30.08.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).
 - iii-** 15.10.2020 tarihli özel fatura ile yapılan satışın KDV iadesine konu olup olamayacağını açıklayınız (**5 Puan**).
- b)** KDV Genel Uygulama Tebliği kapsamında, "Türkiye'de İkamet Etmeyenlere KDV Hesaplanması Yapılan Satışlarda (Yolcu Beraber Eşya)" satıcının yükümlülükleri, istisnanın beyanı ve tevsiki ile iade sürecini açıklayınız (**10 Puan**).

Cevap 2- a) i- Mükellef X'in 30.06.2020 tarihli özel fatura ile Rusya uyruklu Bay A'ya yaptığı satış KDV iadesine konu olamaz. Çünkü, bu kapsamda satılan ürünün 5.000 TL'lik kısmı ihraç konusu olmayıp Türkiye'de tüketilmiştir. Kalan 15.000 TL'lik ürün yolcu beraberinde götürülerek ihraç konusu olmuş, ancak 3 aylık süre aşıldıktan sonra gümrükten çıkmıştır. Dolayısıyla, KDV Kanunu'nun

11/1-a ve b maddesi ile KDV Genel Uygulama Tebliği kapsamında söz konusu 20.000 TL'lik özel fatura ile yapılan satış KDV iadesine konu olamaz.

Cevap 2- a) ii- Mükellef X'in 30.08.2020 tarihli özel fatura ile Rusya uyruklu Bay A'ya yaptığı 50.000 TL'lik satış KDV iadesine konu olabilir. Çünkü, söz konusu 50.000 TL'lik kısma ilişkin özel fatura alıcı Bay A Türkiye'de iken düzenlenmiş ve ihracat Bay A'nın da Türkiye'de olduğu 3 aylık süre içinde gerçekleşmiştir. İhraç konusu ürünün bizzat alıcı beraberinde götürülmesi şart olmayıp, satıcı ya da kargo şirketi tarafından da gümrük işleminin yapılması mümkün değildir. Buna göre, $(50.000 \times \% 18 =) 9.000$ TL tutarındaki KDV iade hesabına dahil edilebilir ve gerekli belgelerin de ibrazı ile teslimin bünyesine giren KDV yönyle iade istenebilir.

Cevap 2- a) iii- Mükellef X'in 15.10.2020 tarihli özel fatura ile Rusya uyruklu Bay A'ya yaptığı satış KDV iadesine konu olamaz. Çünkü, söz konusu 30.000 TL'lik satışa ilişkin özel fatura alıcı Bay A Türkiye'den çıktıktan sonra düzenlenmiş ve teslim Türkiye'de yapılamamıştır. Bu kapsamdaki satışlarda, KDV Kanunu 11/1-a-b maddesi ve ilgili Tebliğ düzenlemeleri uyarınca, yabancı alıcının özel fatura ile teslim sırasında Türkiye'de bulunması gereklidir. Gelir idaresinin benzer durumda verdiği çeşitli görüşler de bu yöndedir. Dolayısıyla, 15.10.2020 tarihinde düzenlenen özel fatura ile yapılan satış, ihraç teslimi kapsamında iadeye konu olamaz.

Cevap 2- b) Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlarda (yolcu beraberî eşya) satıcının yükümlülükleri, istisnanın beyanı ve tevsiki ile iade süreci konuları, KDV Genel Uygulama Tebliği'nin II/A-5.8 ila 5.11inci bölümlerinde açıklanmıştır. Yapılan açıklamalara göre, istisna kapsamındaki satışlarla ilgili verginin beyanı ve indirimi ile indirilemeyen vergilerin iadesinde satıcının yükümlülükleri vardır. Satıcı, bir vergilendirme döneminde alıcılarla iade ettiği vergilerin ayrıntılarını göstermek üzere, firmanın kaşesini ve yetkililerin imzasını taşıyan bir liste hazırlar ve bir dilekçe ile beyanname verme süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine verir. Satıcı, satış faturasının kendisinde kalan nüshasını, alıcı tarafından gönderilen veya elden getirilen onaylı çek ve fatura örneklerini, çek defteri dip kuponlarını, banka dekontlarını, havale makbuzlarını, aracı firma icmallerini ve buna benzer belgeleri 213 sayılı Kanun uyarınca saklar ve istenildiğinde ibraz eder.

İstisnanın beyanı, 3065 sayılı Kanun'un 11/1-b maddesi kapsamında Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara satış yapan mükelleflerce, teslimin yapıldığı dönem 1 nolu KDV Beyannamesinin "matrah" kulakçığında "diğer işlemler" tablosu 501 kod numaralı satır aracılığıyla yapılır. Bu satırın "matrah" sütununa teslim bedelleri, "vergi" sütununa ise bu teslimler üzerinden hesaplanan KDV toplamı yazılır. Satış sırasında tahsil edilmiş olan verginin alıcıya iade edildiği dönemde ise, iade edilen vergi tutarı 1 nolu KDV Beyannamesinin "indirimler" kulakçığında "indirimler" tablosu 104 kod numaralı satır aracılığıyla indirim konusu yapılır. Mükelleflerin bu işlemle ilgili iade almak istemeleri halinde, "diğer iade hakkı doğuran işlemler" tablosunun 408 kod numaralı satırına kayıt yapılır. Satırın "teslim ve hizmet tutarı" sütununa istisna kapsamındaki teslimin bedeli girilir, "iadeye konu olan KDV" sütununa ise 104 kod numaralı satır kaydedilen tutar aynen aktarılır. Teslim ve KDV'nin alıcıya iadesi, aynı dönemde gerçekleştirse, 501, 104 ve 408 kod numaralı satırlar aynı dönemde doldurulur. KDV'nin alıcıya iadesi, teslimden sonraki bir dönemde gerçekleştirse, 104 ve 408 kod numaralı satırlara kayıt KDV'nin iade edildiği dönemde yapılır. Bu teslimlerle ilgili olarak iade almak istemeyen mükelleflerce "diğer iade hakkı doğuran işlemler" tablosuna herhangi bir kayıt yapılmaz.

İstisnanın tevsiki, alıcı adına düzenlenmiş faturanın ilgili gümrük müdürlüğünce onaylı fotokopisi veya listesi ile yapılır. Yetki belgeli aracı firmalarca yapılan iadelerde, bunların gönderdiği icmaller ve ödeme belgelerinin onaylı örnekleri ile istisna tevsik edilir. İade taleplerinde aşağıdaki belgeler aranır:

- Standart iade talep dilekçesi.
- Gümrükçe onaylı satış faturası veya fatura/çek aslı ya da onaylı örneği (iade, yetki belgeli aracı firma tarafından yapılsa, bu firmaların gönderdiği icmaller ile ödeme belgelerinin onaylı örnekleri).
- İadenin talep edildiği döneme ait indirilecek KDV listesi.

Mahsuben iade talepleri ile 10.000 TL'yi aşmayan nakden iade talepleri, miktarına bakılmaksızın vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir. Nakden iade talebinin 10.000 TL'yi aşan kısmı, vergi inceleme raporu veya YMM tasdik raporu ile yerine getirilir. Teminat verilirse, iade talebi yerine getirilir ve teminat vergi inceleme raporu veya YMM tasdik raporuna göre çözülür.

Soru 3- Kolonya / Parfüm üretimi (ÖTV-KDV):

- a) Mükellef Y İşletmesinin kaydettiği Kolonya satışlarını litre olarak hesaplayınız, yapılan tespite göre olması gereken Kolonya satışını yine litre olarak belirtiniz (**5 Puan**).
- b) Mükellef Y İşletmesinin olması gereken Parfüm satışlarını litre ve hasılât tutarı olarak hesaplayınız, varsa tarh edilmesi gereken ÖTV tutarını belirtiniz (**10 Puan**).
- c) Mükellef Y İşletmesinin Kolonya ve Parfüm satışlarına ilişkin olması gereken KDV tutarlarını (% 18) hesaplayınız, varsa KDV matrah farkını ve buna ilişkin tarh edilmesi gereken KDV tutarını belirtiniz (**10 Puan**).

Cevap 3- a) Mükellef Y İşletmesi, Esans kullanımının tamamını Kolonya üretimi için yapmış gibi göstermiştir. Üretim sürecinde yüzde 4 fire oluştugu göre, ürünün bünyesine giren net Esans miktarı $(1.250 - (1.250 \times \% 4) =) 1.200$ litredir. Kolonya üretiminde kullanılan Esans oranı yüzde 3 olduğundan, tüm Esansın kullanımı ile $(1.200 / \% 3 =) 40.000$ litre Kolonya üretilebilir. Buna göre, Mükellef Y İşletmesi 40.000 litre kolonya üretip satmış gibi kayıt tesis etmiş ve KDV beyan etmiştir. Yapılan tespite göre, gerçekte Kolonya üretimi miktarı bunun yarısı olan $(40.000 / 2 =) 20.000$ litredir.

Cevap 3- b) Mükellef Y İşletmesinin, fire miktarı da düşüldükten sonra net 1.200 litre Esans kullanımı ile 40.000 litre olarak gösterdiği hesaplanan Kolonya üretimi ve satışının gerçekte 20.000 litre olduğu, diğer 20.000 litre yerine Parfüm üretilerek satıldığı tespit edilmiştir. Buna göre, 20.000 litre fazladan gösterilen Kolonya üretimine ilişkin Esans miktarı $(20.000 \times \% 3 =) 600$ litre olmaktadır. Başka deyişle, 600 litre Esans net olarak Parfüm üretiminde kullanılmıştır. Bu miktardaki Esansın kullanımı ile üretilebilecek Parfüm miktarı $(600 / \% 15 =) 4.000$ litredir. Yapılan tespite göre, gerçekte 4.000 litre de Parfüm satışı yapılmış ve $(4.000 \times 625 =) 2.500.000$ TL hasılât elde edilmiştir. Parfüm ürünü 4 sayılı liste uyarınca ÖTV'ye tabi olduğundan, bu tutar aynı zamanda ÖTV matrahıdır. Bu durumda, Parfüm satışlarına ilişkin olarak $(2.500.000 \times \% 20 =) 500.000$ TL ÖTV tarh edilmesi gerekmektedir. Mükellef Y İşletmesi satışlarının tamamını Kolonya olarak gösterip herhangi bir ÖTV beyanında bulunmadığından, bu tutarın tamamı tarh edilmelidir.

Cevap 3- c) Mükellef Y İşletmesi, satışlarının tamamını ÖTV'ye tabi olmayan Kolonya ürünü olarak gösterdiğinden, litre başına 100 TL birim fiyataya göre buna ilişkin hasılat ($40.000 \times 100 =$) 4.000.000 TL olmaktadır. Mükellef Y İşletmesi, bu tutar üzerinden yüzde 18 oranında KDV hesapladığından ($4.000.000 \times \% 18 =$) 720.000 TL KDV beyan edildiği ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, gerçekte olması gereken Kolonya üretimi bunun yarısı olduğundan, buna ilişkin beyanı gereken KDV tutarı da ($720.000 / 2 =$) 360.000 TL olmaktadır. Ayrıca, 4.000 litre parfüm satışına ilişkin olarak da 2.500.000 TL hasılat elde edildiği ve bu tutar üzerinden 500.000 TL ÖTV beyan edilmesi gerektiği tespit edilmiştir. KDV Kanunu'nun 24/1-b maddesi hükmü uyarınca "ambalaj giderleri, sigorta, komisyon ve benzeri gider karşılıkları ile vergi, resim, harç, pay, fon karşılığı gibi unsurlar" matraha dahildir. Buna göre, 500.000 TL ÖTV tutarının da ilavesiyle ($2.500.000 + 500.000 =$) 3.000.000 TL üzerinden ($3.000.000 \times \% 18 =$) 540.000 TL KDV hesaplanması gerekmektedir. Sonuç olarak, beyanı gereken ($360.000 + 540.00 =$) 900.000 TL KDV tutarından, beyan edilen 720.000 TL KDV tutarının düşülmesiyle ($900.000 - 720.000 =$) 180.000 TL KDV tutarının tarh edilmesi gerekmektedir. Bu durumda KDV matrah farkı da, 500.000 TL'si Parfüm fiyatından ve 500.000 TL'si ÖTV tutarından kaynaklı olmak üzere 1.000.000 TL olmaktadır.

Soru 4- Aşağıdaki konuları, ilgili oldukları yasal düzenlemeler kapsamında açıklayınız.

- a) 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu kapsamında, "değerli kağıt" kavramını tanımlayarak değerli kağıtlara ilişkin yasal düzenlemeyi açıklayınız, Kanun'a ekli tabloda yer alan değerli kağıtlardan ana başlıklarını itibariyle 8 başlığı sayınız (**10 Puan**).
- b) 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu kapsamında, "sorumluluk (vergi ve cezada sorumluluk, özel sorumluluk)" konusunu açıklayınız (**10 Puan**).
- c) 492 sayılı Harçlar Kanunu kapsamında "trafik harçları" konusundaki yasal düzenlemeyi açıklayınız, ilgili tarife cetveli uyarınca harca tabi belgeleri ana başlıklarını itibariyle sayınız (**5 Puan**).

Cevap 4- a) 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanunu'nun 1inci maddesine göre, Kanun'a ekli tabloda yazılı kağıtlar ve belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan noter belgeleri "değerli kağıt" sayılır. Değerli kağıtların basımı, dağıtım, bedellerinin tespiti ve tahsili ile ilgili usul ve esasları Hazine ve Maliye Bakanlığı (Bakanlık) belirler. Değerli kâğıtların ilgili bulundukları işlemlerde kullanılması zorunludur. Değerli kağıtların hazırlanıp basılmasında ilgili diğer bakanlık ve dairelerin de görüşü alınır. Bakanlığın onayı ile bu kâğıtların diğer bakanlık, daire veya kuruluşlarca hazırlanıp bastırılması veya elektronik belge olarak düzenlenmesi de mümkündür. Değerli kağıtlar mal sandıklarınca veya Bakanlıkça belirlenen yerlerde satılır. Çekler ilgili bankalarca bastırılır ve satılır. Satılan çeklerin (genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelere verilen çekler hariç) değerli kâğıt bedelleri, bankalarca her ayın yedinci günü akşamına kadar ilgili mal sandıklarına ödenir. Değerli kağıtlar, Kanun'a ekli tabloda gösterilen bedeller karşılığı satılır. Kanun'da yazılı noter kâğıtları yerine adı kâğıt kullanılması halinde, bu evraka ait değerli kağıt bedeli de noterlerce tahsil edilir. Buna uymayan noterlerden, tahsil edilecek bedelin üç katı tutarında ceza alınır. Kanun'a ekli tabloya göre, ana başlıklarını itibariyle değerli kağıtlar (8'i sayılmalı);

- Noter Kağıtları

- Pasaportlar,
- İkamet İzni,
- Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı,
- Aile Cüzdanları,
- Sürücü Belgeleri,
- Sürücü Çalışma Belgeleri (Karneleri),
- Motorlu Araç Tescil Belgesi,
- İş Makinesi Tescil Belgesi,
- Banka Çekleri,
- Mavi Kart,
- Yabancı Çalışma İzni Belgesi,
- Çalışma İzni Muafiyeti Belgesi.

Cevap 4- b) 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun "vergi ve cezada sorumluluk" başlıklı 24 üncü maddesine göre, vergiye tabi kağıtların damga vergisinin ödenmemesinden veya noksan ödenmesinden dolayı alınması gereken vergi ve cezadan, mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları ibraz edenler sorumludur. Birden fazla kişi tarafından imza edilen kağıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması damga vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez. Damga vergisinden muaf kuruluşlarca, kişilerin 1 sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kağıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kağıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar. Aylık beyanname verenler, taraf oldukları işlemlere ilişkin kâğıtlara ait verginin beyan ve ödenmesinden sorumludurlar. Verginin ödenmemesi veya noksan ödenmesi durumunda vergi, ceza ve fer'ileri, vergi için diğer işlem taraflarına rücu hakkı olmak üzere, bu kişilerden alınır. Resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve damga vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kağıtların vergisi mükelleflere, cezası düzenleyenlere aittir. Vergi ve ceza, vergi için mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları düzenleyenlerden alınır. Kanun'un "özel sorumluluk" başlıklı 25inci maddesine göre, yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen ticari ve diğer işlem gören kağıtların damga vergisi ve cezası, mükelleflerine rücu hakkı saklı kalmak üzere, bu kağıtları taşıyanlardan alınır.

Cevap 4- c) 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 9uncu kısmında (118 - 122inci maddeler) "trafik harçları" konusu düzenlenmiştir. Bu kısmda yapılan düzenlemeye göre, trafik işlemlerinden Kanun'a ekli 9 sayılı tarifede yazılı olanlar trafik harcına tabidir. Askeri şoför ehliyetnameleri, imtihanları ve ehliyetname vizeleri harçtan muafdır. Trafik harçlarının mükellefi, harca konu işlemin yapılmasını isteyen kişilerdir. Trafik harçları 9 sayılı tarifede yazılı işlemlerden maktu esasa göre alınır ve makbuz karşılığında ödenir. Kanun'a ekli tabloya göre, trafik harçları ana başlıklarını itibarıyle aşağıdaki gibidir.

- Sürücü Belgesi Harçları,

- Sürücü Belgesi Vize Harçları,
- Ruhsat (İzin) Harçları,
- Geçici Trafik Belgeleri Harçları.